



РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

АГЕНЦИЈА ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ

Уп1 Бр. 03-167

07-05 2020 година

Скопје

Врз основа на член 18 став 1 алинеја 20 и член 23 став 1 алинеја 1 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги („Службен весник на Република Македонија“ бр.184/13, 13/14, 44/14, 101/14, 132/14, 142/16, 132/17, 168/18, 248/18 и 27/19) и Закон за изменување на Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.42/20), а во врска со член 50 став 3 од истиот Закон, членовите 16 и 17 од Правилникот за заштита на малолетните лица („Службен весник на Република Македонија“ бр.172/14), точка 6 од Упатството за определување на рокот за постапување по решенијата на Агенцијата за преземање мерка (Пречистен текст) бр.01-6039/1 од 20.10.2015 година и Писмениот извештај за извршен програмски надзор бр.10-2057/1 од 29.04.2020 година, поради констатирано непочитување на одредбите од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги односно поради непочитување на правилата за заштита на малолетната публика од страна на Трговското радиодифузно друштво ТЕЛЕВИЗИЈА МАКПЕТРОЛ ДООЕЛ Скопје, Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, на 18-та седница одржана на 06.05.2020 година согласно Предлогот за изрекување мерка бр.03-167 од 30.04.2020 година на директорот на Агенцијата д-р Зоран Трајчевски и Заклучокот бр.02-2076/3 од 06.05.2020 година, го донесе следното:

**Решение  
за преземање мерка – јавна опомена**

1. **ЈАВНО СЕ ОПОМЕНУВА** Трговското радиодифузно друштво ТЕЛЕВИЗИЈА МАКПЕТРОЛ ДООЕЛ Скопје, заради извршена повреда на член 50 став 3 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги и на членовите 16 и 17 од Правилникот за заштита на малолетните лица, а казнива по член 147 став 1 точка 11 и став 2, на начин што на телевизискиот програмски сервис на Трговското радиодифузно друштво ТЕЛЕВИЗИЈА МАКПЕТРОЛ ДООЕЛ Скопје, на 17-ти април 2020 година, премиерата на играната програма - филм „Соба со пијано“, со почеток на еmitување од 19:13:40 часот до 21:07:25 часот, на 18-ти април 2020 година, репризата на играната програма - филм „Соба со пијано“, со почеток на еmitување од 16:15:00 часот до 18:22:16 часот и на 20-ти април 2020 година, играната програма - филм „Три дена во септември“, со почеток на еmitување од 19:15:35 часот до 20:52:28 часот, беа погрешно категоризирани и означени како програма од Втора категорија (8+) и беа еmitувани во несоодветен временски период од денонокието и тоа играниот филм „Соба со пијано“ пред 22 часот, а играниот филм „Три дена во септември“ пред 20 часот.

Повредата од став 1 од оваа точка, специфицирана е по наслов на емисијата, период на еmitување (почеток и крај) во Писмениот извештај за извршен програмски надзор бр.10-2057/1 од 29.04.2020 година, кој е составен дел на ова Решение како Прилог бр.1.

2. **МУ СЕ НАЛОЖУВА** на Трговското радиодифузно друштво ТЕЛЕВИЗИЈА МАКПЕТРОЛ ДООЕЛ Скопје во рок од 30 (триесет) дена од денот на приемот на решението да го усогласи своето работење со одредбите од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги и Правилникот за заштита на малолетните лица.

3. По истекот на рокот определен во точка 2 од ова Решение, да се изврши контролен надзор, со цел да се утврди дали субјектот на надзор, наведен во точка 1 на ова Решение, постапил по Решението.

4. Ова Решение е конечно, а како ден на негово донесување се смета денот на неговата заверка во Архивата на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги.

## О б р а з л о ж е н и е

Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги врз основа на член 28 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, е надлежна да врши програмски надзор (мониторинг) на програмите на радиодифузерите и давателите на аудиовизуелни медиумски услуги по барање, како и на програмските пакети кои ги реемитуваат операторите на јавни електронски комуникациски мрежи од аспект на почитувањето на одредбите од цитираниот Закон, дозволите, издадените потврди за регистрација, подзаконските акти и другите акти донесени од Агенцијата.

Во согласност со член 23 став 1 алинеја 1 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги презема мерка - решение за јавна опомена согласно со овој Закон, во случаите кога е извршена повреда на одредбите од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги и подзаконските акти донесени врз основа на истиот, како и на условите и обврските утврдени со дозволата и други акти на Агенцијата.

Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, во рамките на своите законски надлежности, преку Секторот за програмски работи, на 29 април 2020 година, изврши вонреден, по претставка (иницијатива на физичко лице) надзор на телевизискиот програмски сервис на Трговското радиодифузно друштво ТЕЛЕВИЗИЈА МАКПЕТРОЛ ДООЕЛ Скопје, емитуван на 17-ти, 18-ти и 20-ти април 2020 година, при што во Писмениот извештај за извршен програмски надзор бр.10-2057/1 од 29.04.2020 година констатираше прекршување на член 50 став 3 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги и на членовите 16 и 17 од Правилникот за заштита на малолетните лица.

Имено, со надзорот е констатирано дека на телевизискиот програмски сервис на Трговското радиодифузно друштво ТЕЛЕВИЗИЈА МАКПЕТРОЛ ДООЕЛ Скопје на 17-ти април 2020 година, премиерата на ираната програма - филм „Соба со пијано“, со почеток на емитување од 19:13:40 часот до 21:07:25 часот, на 18-ти април 2020 година, репризата на ираната програма - филм „Соба со пијано“, со почеток на емитување од 16:15:00 часот до 18:22:16 часот и на 20-ти април 2020 година, ираната програма - филм „Три дена во септември“, со почеток на емитување од 19:15:35 часот до 20:52:28 часот, беа погрешно категоризирани и означени како програма од Втора категорија (8+) и беа емитувани во несоодветен временски период од денонокието. Според критериумите од Правилникот за заштита на малолетните лица, филмот „Соба со пијано“ требало да биде означен како програма од четврта категорија, која не се препорачува за деца под 16 години, односно требало да биде емитуван само во периодот од 22:00 до 05:00 часот, а филмот „Три дена во септември“, требало да биде означен како програма од трета категорија, која не се препорачува за деца под 12 години, односно требало да биде емитуван само во периодот од 20:00 до 05:00 часот.

Повредата од став 1 од оваа точка, специфицирана е по наслов на емисијата, период на емитување (почеток и крај) во Писмениот извештај за извршен програмски надзор бр.10-2057/1 од 29.04.2020 година, кој е составен дел на ова Решение како Прилог бр.1. Со оглед дека и покрај Решението за преземање мерка - јавна опомена Уп бр.03-31, донесено на 14.02.2020 година, ТРД ТЕЛЕВИЗИЈА МАКПЕТРОЛ ДООЕЛ Скопје, не ја отстрани повредата, односно продолжи со вршење на истата повреда на Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги и на Правилникот за заштита на малолетните лица, во Писмениот извештај за извршен програмски надзор бр.10-2057/1 од 29.04.2020 година, се предложи Советот на Агенцијата да поднесе барање за поведување прекршочна постапка.

Меѓутоа, имајќи предвид дека радиодифузерите работат во отежнати услови поради вонредната состојба, од страна на Директорот на Агенцијата на 30.04.2020 година, до Советот на Агенцијата доставен е Предлог бр.03-167 од 30.04.2020 година наместо да биде поведена прекршочна постапка, на Трговското радиодифузно друштво ТЕЛЕВИЗИЈА МАКПЕТРОЛ ДООЕЛ Скопје да му биде изречена мерка јавна опомена.

Советот на Агенцијата го разгледа Писмениот извештај за извршен програмски надзор, вонреден, по претставка (иницијатива на физичко лице) бр.10-2057/1 од 29.04.2020 година и имајќи предвид дека радиодифузерите работат во отежнати услови поради вонредната состојба наместо да биде поведена прекршочна постапка и согласно Заклучокот бр.02-2076/3 од 06.05.2020 година заклучи на ТРД ТЕЛЕВИЗИЈА МАКПЕТРОЛ ДООЕЛ Скопје, да му изрече

мерка јавна опомена заради прекршување на член 50 став 3 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги и членовите 16 и 17 од Правилникот за заштита на малолетните лица.

Следствено на напред наведеното, врз основа на член 18 став 1 алинеја 20 и член 23 став 1 алинеја 1 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, а во врска со член 50 став 3 од истиот Закон, членовите 16 и 17 од Правилникот за заштита на малолетните лица, точка 6 од Упатството за определување на рокот за постапување по решенијата на Агенцијата за преземање мерка (Пречистен текст) бр.01-6039/1 од 20.10.2015, поради констатирано непочитување на одредбите од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги и Правилникот за заштита на малолетните лица, утврдено во точка 1 на ова Решение, Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, на 18-та седница одржана на 06.05.2020 година согласно Предлогот за изрекување мерка бр.03-167 од 30.04.2020 година на директорот на Агенцијата д-р Зоран Трајчевски и Заклучокот бр.02-2076/3 од 06.05.2020 година, донесе Решение со кое јавно се опоменува ТРД ТЕЛЕВИЗИЈА МАКПЕТРОЛ ДООЕЛ Скопје и му се наложува, во рок од 30 (триесет) дена од денот на приемот на решението да го усогласи своето работење со одредбите од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги и Правилникот за заштита на малолетните лица. По истекот на рокот определен во точка 2 од ова Решение, да се изврши контролен надзор, со цел да се утврди дали субјектот на надзор, наведен во точка 1 на ова Решение, постапил по Решението.

Согласно член 24 ставови 1 и 2 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, ова Решение е конечно и против него радиодифузерот може да поднесе тужба за поведување на управен спор пред надлежен суд. Тужбата за поведување на управен спор се поднесува во рок од 30 дена од денот на приемот на решението.

Врз основа на горе наведеното, се донесе решение како во диспозитивот.



**Правна поука:** Против ова решение радиодифузерот може да поднесе тужба за поведување на управен спор пред надлежен суд. Тужбата за поведување на управен спор се поднесува во рок од 30 дена од денот на приемот на решението.

**Прилог (1):**

- 1) Писмениот извештај за извршен програмски надзор бр.10-2057/1 од 29.04.2020 година.

**Доставено до:**

- Трговското радиодифузно друштво ТЕЛЕВИЗИЈА МАКПЕТРОЛ ДООЕЛ Скопје;
- Управителот на ТРД ТЕЛЕВИЗИЈА МАКПЕТРОЛ ДООЕЛ Скопје;
- Одговорното лице на програмата во ТРД ТЕЛЕВИЗИЈА МАКПЕТРОЛ ДООЕЛ Скопје;
- Секторот за правни работи;
- Секторот за програмски работи; и
- Назначеното лице во Агенцијата за водење на уписникот Уп1.



До: д-р Зоран Трајчевски, директор  
на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги

Врз основа на член 28 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги („Службен весник на Република Македонија“ бр. 184/13, 13/14, 44/14, 101/14, 132/14, 142/16, 132/17, 168/18, 248/18, 27/19 и 42/20), се доставува:

**ПИСМЕН ИЗВЕШТАЈ  
ЗА ИЗВРШЕН ПРОГРАМСКИ НАДЗОР**

Времено / Рацунава:	29 -04-2020		
Орг. единица/ Нјегова организација:	Број Измјена	Прилог Запис	Вредност Уговор

10 2057 1

1. Вид надзор: Вонреден, по претставка (иницијатива на физичко лице);
2. Субјект на надзорот: телевизискиот програмски сервис на Трговско радиодифузно друштво ТЕЛЕВИЗИЈА МАКПЕТРОЛ ДООЕЛ Скопје;
3. Период опфатен со надзорот: 17, 18 и 20 април 2020 година;
4. Датум на извршување на надзорот: 29 април 2020 година;
5. Предмет на надзорот:
  - Член 50 став 3 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги (заштита на малолетните лица од програми што би можеле да му наштетат на нивниот физички, психички или морален развој);
  - Правилник за заштита на малолетните лица („Службен весник на Република Македонија“ бр. 172/14);
6. Претходно изречена мерка:
  - На 14.02.2020 година, за непочитување на членот 50 став 3 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги и на членовите 16 и 17 од Правилникот за заштита на малолетните лица, Советот на Агенцијата донесе решение за изрекување мерка јавна опомена (Уп1 бр.03-31 од 14.02.2020 година) на Трговското радиодифузно друштво ТЕЛЕВИЗИЈА МАКПЕТРОЛ ДООЕЛ Скопје.  
Со изречената мерка, му наложи на радиодифузерот во рок од 30 (триесет) дена од денот на приемот на решението (02.03.2020 година), да го усогласи своето работење со одредбите од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги.
  - Со контролниот надзор врз програмскиот сервис на Трговското радиодифузно друштво ТЕЛЕВИЗИЈА МАКПЕТРОЛ ДООЕЛ Скопје, еmitуван на 9 април 2020 година, (Писмен извештај за извршен програмски надзор бр.10-1928/1 од 13.04.2020 година), беше констатирано дека субјектот на надзорот во целост постапил по решението за изрекување мерка - јавна опомена, односно ја отстранил извршената повреда од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги и Правилникот за заштита на малолетните лица.



## 7. Констатации од надзорот:

Со вонредниот програмски надзор реализиран по претставка за телевизискиот програмски сервис на ТРД ТЕЛЕВИЗИЈА МАКПЕТРОЛ ДООЕЛ Скопје, еmitуван на 17, 18 и на 20 април 2020 година, на државно ниво, констатирано е прекршување на членот 50 став 3 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, и на членовите 16 и 17 од Правилникот за заштита на малолетните лица.

Спротивно на членот 50 став 3 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, и на членовите 16 и 17 од Правилникот за заштита на малолетните лица, играните филмови: „Соба со пијано“ и „Три дена во септември“, еmitувани во периодите опфатени со надзорот, беа погрешно означени како програма од втора категорија (8+) и беа еmitувани во несоодветни програмски термини.

Според критериумите од Правилникот за заштита на малолетните лица, филмот „Соба со пијано“ требало да биде означен како програма од четврта категорија, која не се препорачува за деца под 16 години, односно требало да биде еmitуван само во периодот од 22:00 до 05:00 часот, а филмот „Три дена во септември“, требало да биде означен како програма од трета категорија, која не се препорачува за деца под 12 години, односно требало да биде еmitуван само во периодот од 20:00 од 05:00 часот.

Наслов на емисијата	Период на еmitување	
	Почеток	Крај
„Соба со пијано“ - играна програма – филм; премиера од 17 април 2020 г.	19:13:40	21:07:25
„Соба со пијано“ - играна програма – филм; реприза од 18 април 2020 г.	16:15:00	18:22:16
„Три дена во септември“ играна програма – филм; премиера од 20 април 2020 г.	19:15:35	20:52:28

Во играниот филм „Соба со пијано“, концепциски - еротиката и насилиството се доминантните психофизички аспекти (фантазии / перверзии / трауми / егзистенцијски мотивирана хиерархија надреден-подреден) низ кои едновремено се портретираат и идентитетите на ликовите поединечно, но и нивните сложени емотивно-психолошки односи што се менуваат во (времепросторно) повторлив амбиент (хотелска соба). Оттаму, сценаристички и режисерски, еротиката, а консеквентно – и насилиството, во играниот филм „Соба со пијано“ драматуршки се третирани - систематски, а не - инцидентно (илустративно), односно се прикажани низ – чести и долготрајни сцени, а визуелно, чисто технички, оние сцени што експлицитно прикажуваат сексуален чин се снимени во крупен (среден) план. Во оваа смисла, според насоките од Правилникот за заштита на малолетните лица, играниот филм „Соба со пијано“ е сосем несоодветно категоризиран како - програма од втора категорија што не се препорачува за деца под 8 години (со која, споредбено за пример - вообичаено се означуваат најголемиот дел од епизодите на серијалот - „Македонски народни приказни“), односно - играниот филм требало да биде категоризиран како - програма од четврта категорија (16+),



и да биде поместен за еmitување во програмски термин по 22 часот. Згора на ова, фактот дека - премиерата и репризата на „Соба со пијано“, на два различни датума се еmitувани во два различни програмски термина, дополнително сведочи за произволност во пристапот кон класификацијата на играната програма и покрај јасните одредници од Правилникот, односно во случајов тоа е показател дека недостигала одговорна уредувачка контрола врз еmitувањето играна програмска понуда.

Освен долгата воведна секвенца, која низ две релативно долготрајни сцени го расчленува главниот мотив за скалестата прогресија на сценарио (*проституција / убиство - прикажани елиптично - информативно, со брза монтажа од куси кадри снимени во полумрак, без режисерско инсистирање на детали од последици на физичко насиљство*), и една долга сцена на планирано убиство од одмазда вглобена во разрешувачката секвенца за филмот (*прикажана по сличен режисерски пристап како и воведната секвенца*), во целината на играниот филм „Три дена во септември“ нема други сцени / глетки со вознемирувачки прикажано психофизичко насиљство што би можеле проблематично да влијаат врз потенцијалната малолетна ТВ-публика. Жанровски врамена како - стандарден психолошки трилер -, драматургијата на „Три дена во септември“, мотивите ( причините и последиците) за убиството од одмазда ги навестува низ мноштво градации, и тоа пред сè како – дијалошка / монолошка реконструкција на сложените релации меѓу ликовите. Вака погледнато, „Три дена во септември“ е премногу сложена тема / содржина за да апелира примарно врз вниманието на малолетна публика. Оттаму, а според насоките на Правилникот, соодветната класификација за играниот филм „Три дена во септември“ е - програма од трета категорија (12+), која може да се еmitува само по 20 часот, со соодветен надзор од родител/старател.

Инаку, двата македонски филма за киноприкажување имале класификациска ознака „16+“.

#### 8. Опис на прекршувањето:

Спротивно на членот 50 став 3 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, и на членовите 16 и 17 од Правилникот за заштита на малолетните лица, на телевизискиот програмски сервис на Трговското радиодифузно друштво ТЕЛЕВИЗИЈА МАКПЕТРОЛ ДООЕЛ Скопје, на 17, 18 и на 20 април 2020 година, играните филмови: „Соба со пијано“ и „Три дена во септември“, беа погрешно категоризирани и означени како програма од втора категорија (8+), и беа еmitувани во несоодветни временски периоди од денонокието – првоспоменатиот пред 22 часот, а второспоменатиот пред 20 часот.

#### 9. Предлог-мерка:

И покрај решението за изрекување мерка јавна опомена, донесено на 14.02.2020 година, Трговското радиодифузно друштво ТЕЛЕВИЗИЈА МАКПЕТРОЛ ДООЕЛ Скопје, не ја отстрани повредата, односно продолжи со вршење на истата



повреда на Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги и на Правилникот за заштита на малолетниците.

Оттаму:

- Советот на Агенцијата да поднесе барање за поведување прекршочна постапка.

*Сектор за програмски работи*